

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Doksan altıncı İçtima

18.10.1337 Salı

Münderecat

	Sayfa
1. — Zaptı sabık hulâsası	184
2. — Azayı kiram muamelâtı	184
1. — Şarki Karahisar Mebusu Ali Sü- ruri Efendiye izin verilmesine dair Diva- nı Riyaset kararı	184:185
3. — İntihaplar	185
1. — Koğgiri'ye gidecek olan Tetkik Heyeti için intihap	185
2. — Memurin Muhakemat Encümeni ve Heyeti için intihap	185:186

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati: 3 sonra

REİS — Birinci Reisvekili Hasan Fehmi Beyefendi

KÂTIPLER : Âtîf Bey (Kayseri), Ziya Hurşid Bey (Lâzistan)

REİS — Meclis küşadedildi. Zaptı sabık hü-lâsası okunacak.

(Zaptı sabık hülâsası okundu)

1. — ZAPTI SABIK HÜLÂSASI

Birinci Celse

Birinci Reisvekili Hasan Fehmi Beyefendinin tahtı Riyasetlerinde saat ikide bilinikat zaptı sabık hülâsası kıraat ve aynen kabul olundu. Cezayı nakdilerin tezyidine, mahkûminin tarik bedelâtının teciline ve Hiyaneti Vataniye Kanununa tevfi kan 5 Teşrinievvel 1337 tarihine kadar mahkûmen veya maznunen mahfuz ve mevkuf bulunanların Meclise işarına istiklâl mahkemelerinin mezun olduklarına dair levayih kanuniye Perşembe ruzaimesine alındı. Hiyaneti vataniye cürmiyle mahkûm Yenişehir'li Etem Paşanın bakıyei müddeti cezaiyesinin affı hakkındaki Heyeti Vekileden mevрут lâyihai kanuniye Adliye Encümenine havale edildi. Palu'lu Faris'in bakıyei müddeti cezaiyesinin affı hakkındaki lâyihai kanuniye evvelce intişar eden Af Kanununa tevfi muamele edilmek üzere Lâyiha Encümeni mazbatası mucibince Adliye Vekâletine iade kılındı.

Konya hâdisei isyaniyesine iştirakinden dolayı üç seneye mahkûm Kadir ve rüfekâsı hakkındaki hükmün ref'ine ve on beş seneye mahkûm Mustafa hakkındaki evrakın nevakısını ikmal için mahalline iadesine dair olan Adliye Encümeni mazbataları kabul olundu.

Konya'nın birinci ve ikinci hâdiselerine iştirak eden Çumra'lı Kâmil ile İbrahim'in idamlarına ve on seneye mahkûm Mevlûd hakkındaki hiyaneti vataniye hükmünün ref'i ile şakaveti âdiyeden dolayı icrayı muhakemesine dair olan Adliye Encümeni mazbataları dahi kabul edildi.

Koçgiri heyeti tahkikiyesi intihabında ge-

çen içtimada reye iştirak edenlerin adedi 145 olduğundan muamele keenlemyekûn addedilerek mevcudolmıyan âza hakkında nizamname ahkâmı tatbik edilmek üzere yoklama usuliyile yeniden intihap icra edildi. Erzurum Mebusu Hüseyin Avni Beyin Albayrak gazetesi muharriri Mithad Bey hakkındaki sual takriri mumaileyhin Adliye Vekâletince tahliye ettirilmiş olması hasebiyle sahibi tarafından geri alındı. Ve teneffüs için celse tatil olundu.

İkinci celse

Hasan Fehmi Beyefendinin tahtı Riyasetlerinde bilinikat Trabzon Mebusu Ali Şükrü Beyin iki ay mezuniyetine dair Divanı Riyaset kararı kabul olundu. Bilâhara Müfettişi Umumiliklere dair olan lâyihai kanuniyenin heyeti umumiyesi hakkında müzakere cereyan ederek mabadına Perşembe günü devam edilmek ve aynı ruzname ile içtima olunmak üzere saat beşte celseye nihayet verildi.

Sualler

1. — Ertuğrul Mebusu Necib Beyin Ankara Belediyesine dair sual takriri Sıhhiye Vekâletine havale edilmiştir.

2. — Maraş Mebusu Hasib Beyin Maraş ci-varının âsayişine dair sual takriri Dahiliye Vekâletine havale edilmiştir.

Reis	Kâtip	Kâtip
Hasan Fehmi	Âtîf	Ziya Hurşid

REİS — Zaptı sabık okundu. Zaptı sabık hakkında mütalâa var mı, efendim. (Yok, sesseri.) O halde zaptı sabık aynen kabul edildi.

2. — AZAYI KIRAM MUAMELÂTI

1. — *Karahisar Şarki Mebusu Ali Süruri Efendiye izin verilmesine dair Divanı Riyaset kararı.*

REİS — Karahisarı Şarki Mebusu Ali Sü-ruri Efendi ailesini celbetmek için 40 gün mezu-niyet talebediyor. Divanı Riyaset de tensibediyor. (Muvafık, sadaları) Kabul edenler lütfen el kal-dırsın. Kırk gün mezuniyeti kabul edilmiştir.

3. — İNTİHAPLAR

1. — Koçgiriye gidecek olan tahkik heyeti için intihap

REİS — Koçgiri'ye gönderilecek heyeti tah-kikiye intihabı neticesinde reye iştirak eden 176, muamele tamam, 39 müstenkif var, tasnifi âra-nın listesini okuyorum. Hulûsi B. Karahisar 70, Yusuf İzzet Pş. Bolu 78, Ragıb B. Amasya 77, Hakkı Hami B. Sinob 35, Abdülkadir Kemali B. 46, Haydar B. İçel 33, Hacı Tevfik Ef. Kângırı 35, Sırrı B. İzmit 20, Besim B. Kastamonu 20,

Malûmâliniz reye iştirak eden 176 olmasına nazaran ekseriyet 89 olması lâzımgelir. Bu ze-vat ekseriyeti mutlaka ihrazetmiş olmuyorlar, fakat intihabımız üçüncü intihabolduğundan reyi izafi ile yapacağız. Yani bundan daha vâsi intihabolamaz. Binaenaleyh bu intihap listesini bir daha okuyorum. Bu on isimden birisini inti-hap buyuracaksınız.

Yusuf İzzet Pş. Bolu, Hulûsi B. Karahisarı Sahib, Ragıb B. Amasya, Hakkı Hami B. Sinob, Abdülkadir Kemali B. Kastamonu, Haydar B. İçel, Hacı Tevfik Ef. Kângırı, Sırrı B. İzmit, Besim B. Kastamonu,

En fazla rey alanlar bunlar olduğu için bun-lardan birisini intihabedeceksiniz.

SIRRI B. (İzmit) — Reis Bey arkadaşlardan affım hakkında rica etmiştim, âra teşettüte uğra-masın.

HAKKI HAMİ B. (Sinob) — Bendeniz bu vazifeyi bâzı esbaba binaen kabul edemiyece-ğimi arz ettiğim halde yine rey vermişler. (Ola-maz sesleri) Rica ederim. Bâzı esbap vardır. Onun için istirham ediyorum.

BESİM B. (Kastamonu) — Bendeniz meza-himi seferiyeye mütehammil değilim. Gidebile-cek zevat intihabedilirse daha iyi olur.

REİS — Besim Bey arkadaşımız zafiyetinden bahsediyor. (Olmaz sadaları)

EMİN B. (Erzincan) — Müsaade buyurunuz hepsi kalkacak, birer mazeret beyan edecek, o zaman sonu çıkıyacak.

YUSUF İZZET Pş. (Bolu) — Bendenizin de intihabedilmemesini rica ederim.

REİS — Muamele tamamdır. Herkes reyini istimal etsin. (Ekseriyet yok sesleri) ne olursa olsun. Muamele tamam olacak. Çünkü üçüncü intihaptır. Tasnifi âraya memur âzayı kiram sunlardır. Osman Nuri B. (Bursa); Lûtfi B. (Malatya), Osman Kadri B. (Muş),

Efendim reylerini istimal etmiyen zevat lût-fen reylerini istimal buyursunlar.

İstihsali âra hitam bulmuştur.

2. — Memurin Muhakemat Encümeni ve He-yeti için intihap

REİS — Âra tasnif edilinceye kadar diğer bir işimiz var ona geçiyoruz.

(Memurin Muhakemat Encümeni ve Tetkik Heyeti hakkında Divanı Riyasetin iki tezkeresi okundu.)

REİS — Efendim altı zat intihabedilecek. İki encümene, dördü memurin muhakemat tet-kik heyetine. Tensip buyurursanız bunların in-tihabını birden yapalım, sonra Riyaset ikisini birden müemelen tebliğ eder. Altısını birden ya-palım.

HAFIZ İBRAHİM Ef. (İsparta) — Evvelce intihabolunan zevatın isimlerini bilmiyoruz.

REİS — Efendim, müsaade buyurun, evvelce intihabedilen zevatın cetveli vardır.

SELÂHADDİN B. (Mersin) — Arkadaş bey-lerden intihabolunacak zevat beş gün sonra izin alacaklar, yeniden yine bir intihap icrası karşı-sında kalacağız. Buna Divanı Riyaset bir çare bulsa da birden yapılırsa daha iyi olmaz mı? En-cümenlerden birer ikişer kişi intihabetsek de iş uzamasa bari.

REİS — Efendim altı zat intihabedeceksiniz. Ayrı ayrı mı, yoksa altısını birden mi? (Altısını birden sadaları) Altısını birden intihabedeceğiz. Sonra tebliği yapacağız.

Bolu dairei intihabiyesinden başlıyoruz, yok-lamalı intihap yapmaya mecburuz.

EMİN B. (Erzincan) — Reis Bey, Şûrayı Devleti teşkil eden zevatı bilmiyoruz ki Onlar-dan intihabetmiyelim, diğerlerinden intihabede-lim.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgad) — Mükerrer olacak, çünkü eskilerini bilmiyoruz.

REİS — Cetvel vardır. Okuyunuz. Lütfen

reylerinizi ihzar buyurun. Başlıyoruz, efendim
tensip buyurursanız beş dakika teneffüs edelim,

ondan sonra reylerinizi ihzar buyurursanız inti-
hap yaparız. Beş dakika teneffüs.

İKİNCİ CELSE

Açılma saati :

REİS — Birinci Reisvekili Hasan Fehmi Bey

KATİP : Âtîf Bey (Kayseri)

REİS — Celse küşadedildi. Şûrayı Devlet Memurin Muhakematına aidolan Encümenle Şûrayı Devletin Tetkik Heyetine altı âza intihab olunacaktır. Ona başlıyoruz :

Bolu dairei intihabiyesinden başlandı, (Uzun sürer esami, atalım sadaları) Ekseriyeti anlıyamayız. (Ekseriyet var sadaları) Müsaade buyurun kaideyi bozmıyalım, sonra keenlemeyekün olmaya hacet kalmasın.

(Reylerin istihsaline devam edildi.) Dışardan gelen ve rey vermiyen zevat lûtfen reylerini versin.

Mustafa Sabri Ef. (Siird), Abdülğani B. (Muş), Hacı Âtîf Ef. (Ankara), tasnifi âraya memur edildiler. Âra tasnif edilinceye kadar beş dakika teneffüs.

(Üçüncü celse hâfidir.)